

BUREAU CRIMINALITEITS
PREVENTIE

VOLKSTUINEN EN
CRIMINALITEIT

Bureau Criminaliteitspreventie
Pauline de Savornin Lohman
juni 1988

 VAN DIJK & VAN SOOMEREN B.V.

KANTOOR VAN DIEMENSTRAAT 410-412 020 257537/266970
POSTADRES: MARIOTTEPLEIN 9 1098 NW AMSTERDAM

INHOUD

	Pagina
1 INLEIDING	1
1.1 De voorgeschiedenis in een notedop	1
1.2 De opzet van het onderzoek	1
1.2 Uitvoering van het onderzoek	2
1.3 Leeswijzer	2
2 COMPLEX 'DE BEUKHOEVE'	3
2.1 Ligging en indeling van het complex	3
2.2 Criminaliteit op het complex	5
2.3 Maatregelen in verband met criminaliteit	7
2.4 Schade en kosten van inbraak en inbraakpreventie	9
3 COMPLEX 'STREVEN NAAR VERBETERING'	10
3.1 Ligging en indeling van het complex	10
3.2 Criminaliteit op het complex	13
3.3 Maatregelen in verband met criminaliteit	14
3.4 Schade en kosten van inbraak en inbraakpreventie	16
4 CRIMINALITEIT EN MOGELIJKHEDEN VOOR PREVENTIE IN VOLKSTUINCOMPLEXEN	17
4.1 Criminaliteit op volkstuinen: een landelijk probleem?	17
4.2 Criminaliteit op volkstuincomplexen	18
4.2.1 Aantal delicten en schade door criminaliteit	18
4.2.2 Type delicten	20
4.2.3 Inbraak: buit, werkwijze, daders	20
4.2.4 Seizoenen/tijdstippen	21
4.2.5 Immateriële gevolgen	21
4.3 Mogelijke preventieve maatregelen	22
4.3.1 Beperken van de toegankelijkheid van complexen	22

4.3.2	Het verbeteren van de informele en formele controle	25
4.3.3	Het verminderen van de buit	27
4.3.4	Verminderen van het gemak van plegen van criminaliteit	27
4.3.5	Verbeteren van de signalering van criminaliteit	28
4.4	Wie moet wat doen: vijf betrokken partijen	31
4.4.1	Politie/justitie	31
4.4.2	De tuinders zelf	32
4.4.3	Het verenigingsbestuur en de bonden van volkstuinders	33
4.4.4	De gemeente	34
4.4.5	De verzekeraar	34
4.4.6	Vijf partijen: een pat-stelling?	35
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	36
5.1	Criminaliteit op volkstuinen	36
5.2	Mogelijke preventieve maatregelen	36

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Geïnterviewde organisaties en personen

1 INLEIDING

1.1 De voorgeschiedenis in een notedop

Zo rond de jaren 1983-1984 steekt in Rotterdam een probleem de kop op: het blijkt dat de 39 volkstuincomplexen in de stad in toenemende mate te maken krijgen met vernielingen aan de tuinen en inbraak in de tuinhuisjes.

Op sommige complexen loopt de schade hoog op, evenals de emoties onder de getroffen volkstuinders. In 1984 gaan er stemmen op onder volkstuinders om zelf bewakingsgroepen te formeren, om zo de tuinen te beschermen tegen vandalen en inbrekers.

Deze zorgwekkende ontwikkelingen zijn voor de Rotterdamse Bond van Volkstuinders (RBVV), die de 39 volkstuinverenigingen overkoepelt, aanleiding om in het voorjaar van 1985 een brief te schrijven aan het Rotterdamse College van Burgemeester en Wethouders en aan de Hoofdcommissaris van politie in Rotterdam. De Bond verzoekt daarin de gemeente om aandacht te besteden aan de problematiek en de nodige maatregelen te treffen, om vernieling en inbraak terug te brengen tot normale proporties. De burgemeester laat in november 1985 aan de Bond weten dat de mogelijkheden, om door extra politie-surveillance daadwerkelijk resultaten te boeken bij het terugdringen van de criminaliteit op de complexen, beperkt zijn.

In het daarop volgende jaar (1986) blijft het stil rond de volkstuinproblematiek. In 1987 luidt de Bond echter opnieuw de alarmklok, ditmaal aan de hand van een overzicht van de op de volkstuinen aangerichte schade door inbraak en vernieling. Deze tweede brief is voor de Burgemeester aanleiding om in overleg te treden met de Wethouder voor vandalismpreventie en het Rotterdams Buro HALT. Buro HALT biedt daarbij aan om in overleg met de politie en de Bond te bezien welke preventieve maatregelen getroffen kunnen worden op de volkstuincomplexen. Aldus geschiedt: begin 1988 vindt het overleg plaats tussen politie, de Bond en Buro HALT. De betrokkenen besluiten dat eerst een onderzoek ingesteld dient te worden om de problematiek en de mogelijk te nemen maatregelen in kaart te brengen.

Voorts bepaalt men dat het onderzoek uitbesteed zal worden aan een extern onderzoeksbureau dat deskundig is op het terrein van de preventie van criminaliteit.

1.2 De opzet van het onderzoek

In het voorjaar van 1988 heeft Bureau Criminaliteitspreventie in opdracht van Bureau HALT te Rotterdam het genoemde onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek richt zich op twee volkstuincomplexen: 'de Beukhoeve' in Rotterdam-Zuid en 'Streven naar Verbetering' in Rotterdam-Noord. Deze complexen zijn uitgekozen omdat zij, volgens gegevens van de verzekering, relatief hoog scoren wat betreft schade door criminaliteit.

De problematiek op deze complexen staat echter niet op zich: in geheel Rotterdam en ook in andere steden doen zich - soms grote - problemen voor met inbraak en vandalisme in en rond volkstuinen. Aan de hand van de twee voorbeeld complexen en aan de hand van algemene gegevens over criminaliteit in volkstuinen wordt in dit rapport toe gewerkt naar een algemene analyse van het probleem. Vanuit die analyse worden aanbevelingen gedaan over de mogelijkheden die de betrokken partijen ter beschikking staan om iets te doen aan de preventie van criminaliteit in en rond volkstuinen.

1.3 Uitvoering van het onderzoek

In het kader van het onderzoek zijn interviews gehouden met de volgende organisaties en instanties*:

- de besturen van de beide volkstuincomplexen;
- de Rotterdamse Bond van Volkstuinders (RBVV);
- de gemeentelijke Dienst Natuurrecreatie en educatie, sectie Volkstuinen;
- de verzekeringsmaatschappij, die een groot deel van de volks- en nutstuinen in Nederland verzekert;
- de gemeentepolitie Rotterdam.

Daarnaast zijn beide complexen bezocht door de onderzoekster en is aanvullend cijfermateriaal verzameld bij de RBVV en de verzekeringsmaatschappij.

1.4 Leeswijzer

De opzet van de rest van dit rapport is als volgt:

- in de hoofdstukken 2 en 3 wordt een beschrijving gegeven van de beide onderzochte complexen, waarbij aandacht wordt besteed aan de criminaliteitsproblematiek en de tot nu toe genomen maatregelen;
- in hoofdstuk 4 wordt de zaak verbreed naar de criminaliteitsproblematiek op volkstuinen in het algemeen en de mogelijk te treffen maatregelen;
- in hoofdstuk 5 wordt de zaak samengevat en worden conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

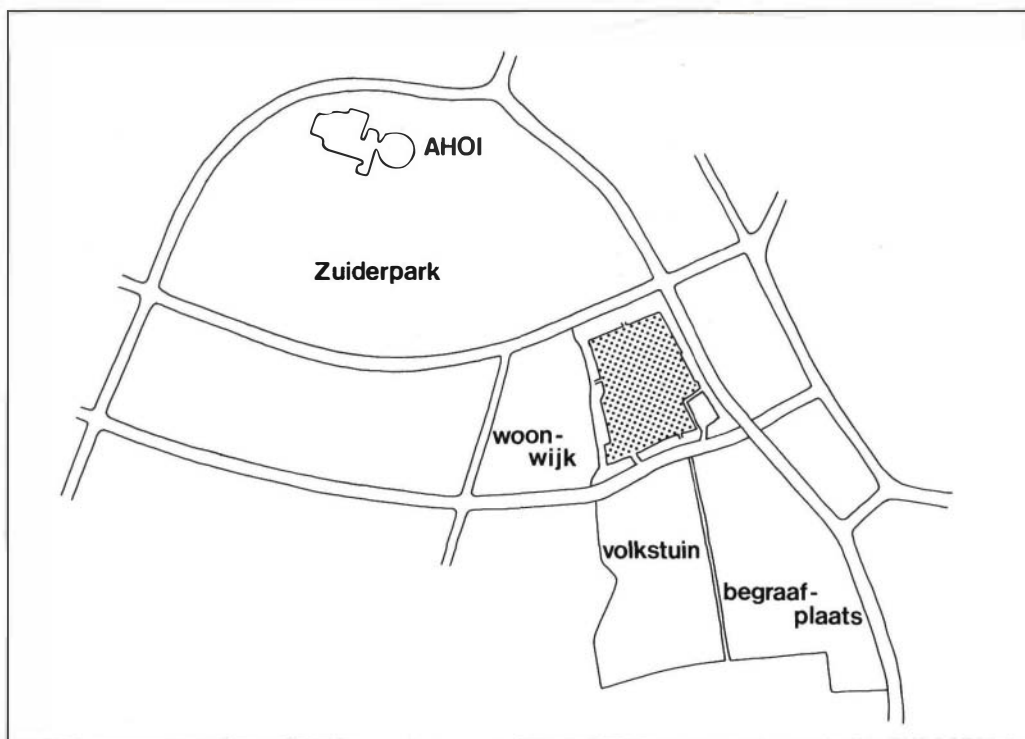
*= In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de namen en functies van de geïnterviewde sleutelpersonen.

2 COMPLEX 'DE BEUKHOEVE'

2.1 Ligging en indeling van het complex

Het volkstuincomplex 'de Beukhoeve' ligt in Rotterdam-Zuid, tegen het Zuiderpark aan.

Aan de noord-, oost- en zuidzijde van het complex bevinden zich doorgaande wegen. Aan de westzijde grenst het complex aan een woonbuurt.

Ligging van complex 'de Beukhoeve'

Het complex heeft een oppervlakte van 6.3 hectare. Op het complex bevinden zich 235 tuinen, ieder voorzien van een huisje of schuurtje. Het gebruik van de tuinen is gemengd: sommige tuinen worden (nog) gebruikt voor het verbouwen van gewassen, maar siertuinen komen ook veel voor.

Het gehele complex maakt een goed onderhouden indruk.

Zowel siertuinen

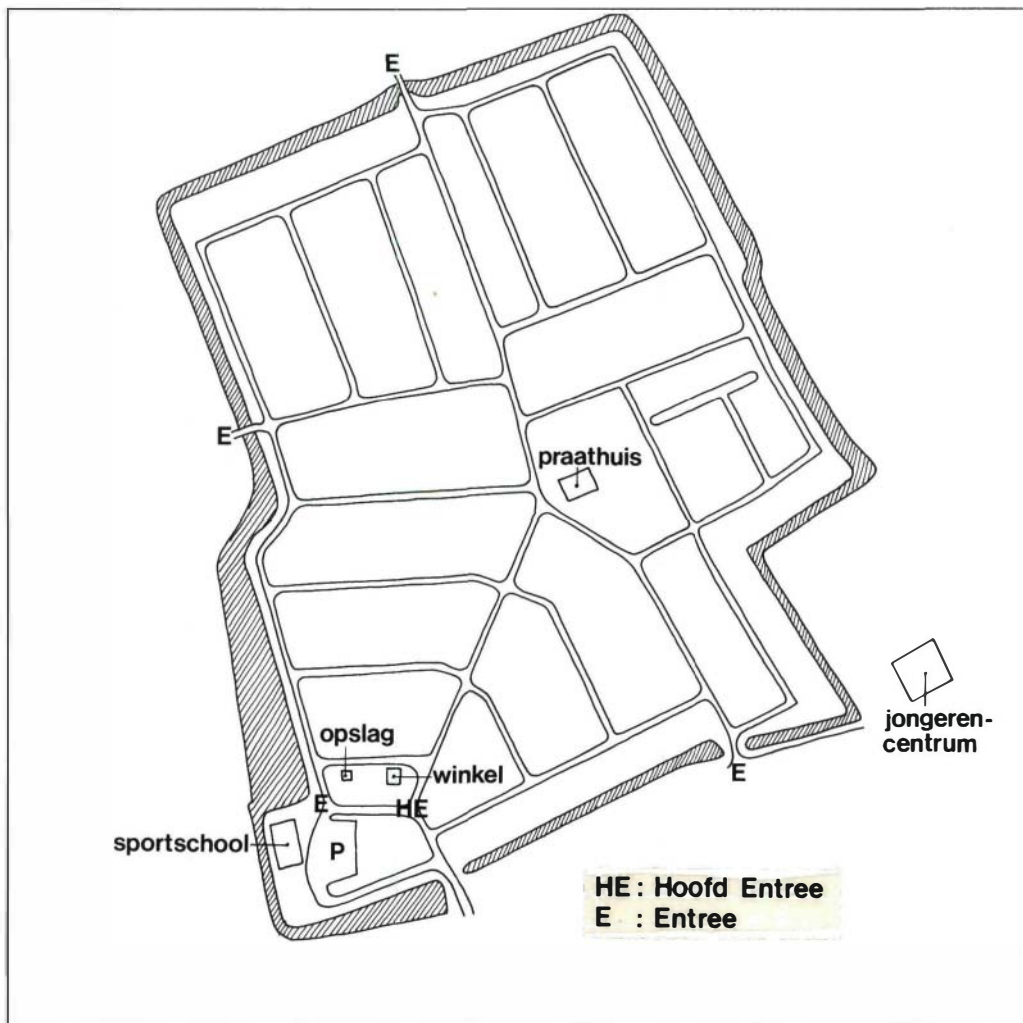
... als tuinen voor de teelt van gewassen

Op het terrein zijn verder een clubgebouw, een opslagruimte en een winkel te vinden.

Het complex is aan alle zijden omgeven door water, dat te breed is om over te kunnen springen. Het terrein heeft 4 entree's:

2 entree's (waaronder de hoofdentree) aan de zuidzijde, 1 entree aan de westzijde en 1 entree aan de noordzijde.

In de directe omgeving van het complex liggen: een open jongerencentrum (zuid-oost zijde), een sportschool (zuid-west zijde, vlakbij hoofdentree) en een woonbuurt (westzijde).

De indeling van complex 'de Beukhoeve'

2.2 Criminaliteit op het complex

Tot voor kort was de Beukhoeve een vrij rustig complex, waar weinig gebeurde wat criminaliteit betreft. De inbraken in de huisjes op het complex waren op de vingers van één hand te tellen, aldus het bestuur.

Begin dit jaar kwam daar verandering in: er werd een groot aantal inbraken gepleegd in de huisjes. De inbraken vonden meestal plaats in golven: in één nacht werden meerdere huisjes opengebroken. Bovendien werden in dezelfde periode vernielingen aangericht aan tuinen, tuinmeubilair en dergelijke.

De inbraken concentreren zich in het noordelijke deel van het complex: het spoor van inbraak en vernieling liep in een aantal gevallen van de westelijke entree naar de noordelijke entree van het complex. Dit gegeven is voor het bestuur reden aan te nemen dat de daders eerder afkomstig zijn uit de ten westen van het complex gelegen woonbuurt, dan van de jongerenvoorzieningen die aan de zuidkant gelegen zijn.

Hoewel het bestuur slechts een beperkt zicht heeft op de mogelijke motieven en achtergronden van de daders, bestaan er wel enkele indrukken, gebaseerd op informatie van de politie en eigen observaties.

De daders lijken als motieven te hebben:

- het vinden van onderdak voor de nacht: in een aantal gevallen bleken één of meer daders in de huisjes geslapen te hebben;
- het vinden van voedsel en/of drank;
- instrumentele motieven: diefstal van gereedschap en andere -meer of minder waardevolle- zaken uit huisjes en schuren.

Men denkt wat het type daders betreft met name aan jongeren (vernielingen, kleine diefstallen) en verslaafden (politie-informatie).

Jongeren uit de aangrenzende buurt komen veel op het terrein

Men heeft de indruk dat jongeren soms overdag door het gebied lopen om de zaak te verkennen en 's nachts terugkeren om hun slag te slaan. Wat de herkomst van de jongeren betreft wordt -zoals gezegd- eerder gedacht aan de nabijgelegen woonbuurt dan aan de nabijgelegen jongerenvoorzieningen.

Hoewel er wel enkele interne diefstallen bekend zijn (diefstal door tuinders zelf), heeft men de indruk dat het gros van de daders van buiten het complex afkomstig is.

Tot slot: de inbraakrisico's zijn het grootst in de winterperiode. 's Winters ligt het complex er vrij verlaten bij. Als de sloten, die het complex omringen, dichtvriezen neemt de toegankelijkheid van het complex bovendien enorm toe. In de periode van 1 april tot 1 oktober mogen tuinders overnachten op het complex. Sommige tuinders wonen in deze periode min of meer permanent op het complex. Het aantal 'permanente zomerbewoners' neemt over de laatste jaren wel af: het betreft nu nog zo'n 10 mensen.

2.3 Maatregelen in verband met criminaliteit

In reactie op de inbraakgolven aan het begin van dit jaar heeft het bestuur van het complex de volgende maatregelen getroffen:

1. Er zijn hekken geplaatst bij de 3 zij-entree's. Gedurende de winterperiode (1 oktober - 1 april) worden de hekken 's avonds gesloten. Ook de hoofdentree is afsluitbaar met een hek. Overdag zijn de hekken open: dit is een verplichting aangezien het complex openbaar terrein is. De hoofdentree is voorzien van een slagboom en is verder niet afsluitbaar.

Hek zij-entree

Hoofdentree, met slagboom en hek

2. Er is een luid alarm aangebracht op het clubhuis. Dit heeft al één keer een dader afgeschrikt. In de periode daarvoor is er 3 of 4 keer ingebroken in het clubhuis.

Daarnaast trof men al vóór de inbraakgolf van begin dit jaar de volgende preventieve maatregelen:

3. Er is een eigen 'tuinpolitie', een vaste groep van tuinders die regelmatig 's avonds en 's nachts wachtloopt. Bij het instellen van de tuinpolitie is overleg gevoerd met de politie. In geval van grote manifestaties in het nabijgelegen Zuiderpark (Ahoy-hal) verblijft de tuinpolitie vrijwel de gehele nacht op het complex. Ook in de zomerperiode (als er mensen 'wonen' op het complex) gaat het wachtlopen van de tuinpolitie gewoon door.

De tuinpolitie functioneert al langere tijd. Men hoopt dat de inzet van de tuinpolitie verminderd kan worden nu er hekken geplaatst zijn.

Naast de vaste tuinpolitiegroep lopen ook tuinders die in de buurt wonen 's avonds even langs of door het complex om een oogje in het zeil te houden.

4. **Regels voor tuinders:** de tuinders worden geïnstrueerd om geen kostbaarheden achter te laten in de huisjes gedurende de winterperiode en om gordijnen, kastdeuren, laden en dergelijke open te laten zodat de daders kunnen zien dat er niets te halen valt.

Overigens zijn kostbare zaken als TV's, foto-, film- en geluidsapparatuur 's winters niet gedekt door de verzekering, wat een stok achter de deur is voor de tuinders.

Voorts is aan de tuinders een brief verstrekt van de verzekeringsmaatschappij, waarin wordt gewezen op de inbraakrisico's en waarin aanbevelingen worden gedaan hoe men inbraak kan voorkomen.

5. **Maatregelen van individuele tuinders** zijn niet bekend. Men let wel op elkaars tuinen. Er is ooit het plan geweest om zelf een (12 volt) alarm aan te leggen voor de huisjes, maar dat is niet doorgegaan.

2.4 Schade en kosten van inbraak en inbraakpreventie

De schade door inbraak bedroeg voor het jaar 1987: f 12.000,- (gegevens verzekeringsmaatschappij).

Dit is een gemiddelde schade op jaarbasis van f 51,- per huisje.

De volkstuinvereniging maakt melding van een schade van f 2.500,- over de periode 1 januari 1988 tot eind april 1988.

Als het huidige criminaliteitspeil het gehele jaar gelijk zou blijven, kan het complex rekenen op een schadebedrag van zo'n f 7.500,- over het gehele jaar 1988.*

Het teruglopen van de schade is volgens het verenigingsbestuur te danken aan het feit dat begin 1988 hekken geplaatst zijn bij alle entree's.

De tot nu toe gemaakte kosten voor inbraakpreventie bedragen: f 16.000,-.

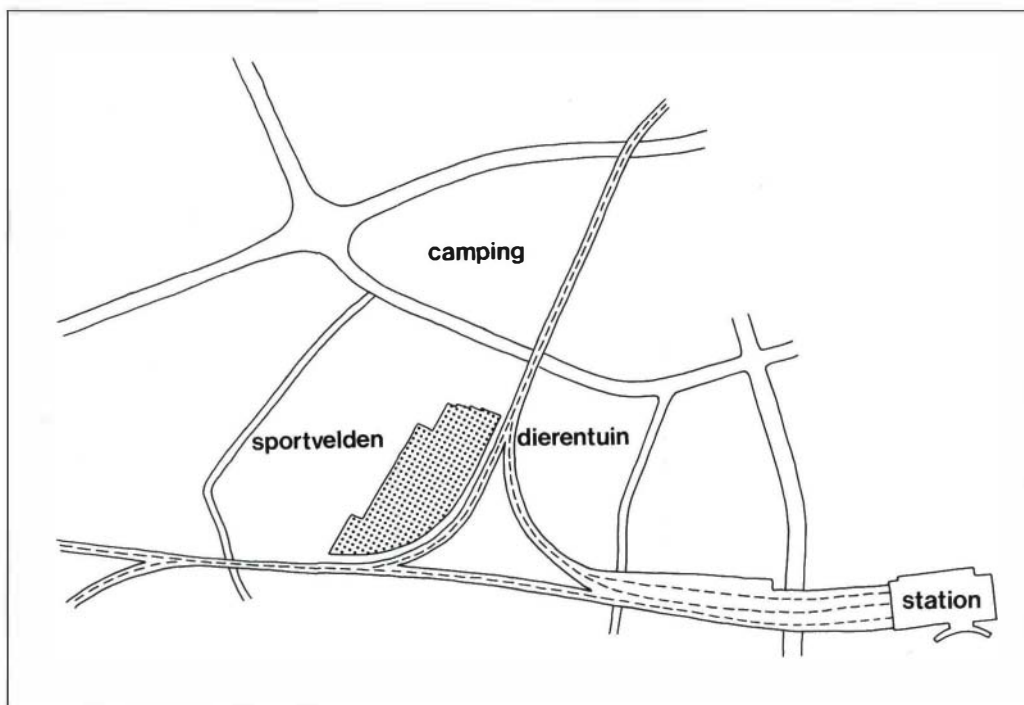
Het betreft hier uitsluitend de kosten van extra voorzieningen ter voorkoming van inbraak en andere vormen van criminaliteit, zoals het plaatsen van hekken en het aanbrengen van alarm in het clubgebouw. Verzekeringskosten en de kosten van individuele maatregelen van bewoners zijn niet meegerekend.

*= Zoals gezegd zijn de inbraakrisico's hoger in de winterperiode. De hier vermelde doorberekening van de schade op jaarbasis is dus waarschijnlijk aan de hoge kant.

3 COMPLEX 'STREVEN NAAR VERBETERING'

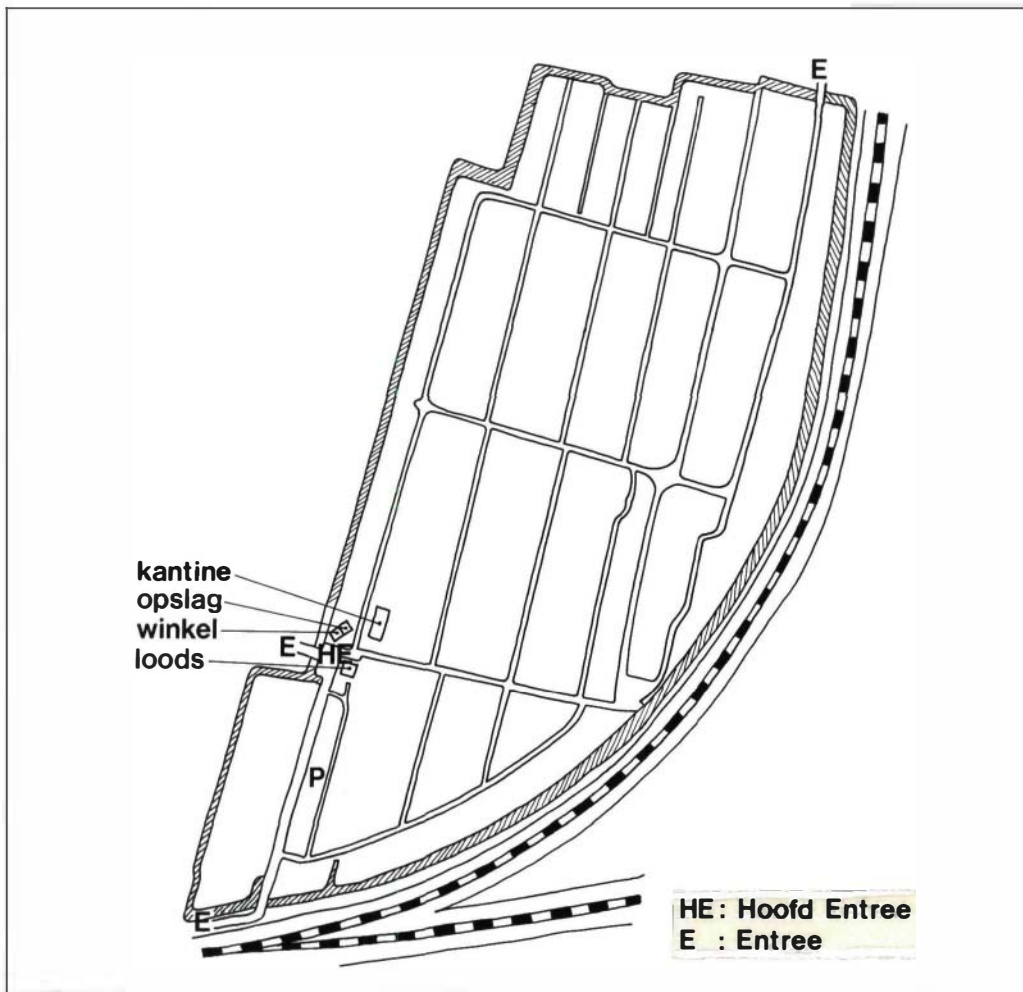
3.1 Ligging en indeling van het complex

Het complex 'Streven naar Verbetering' ligt in het noorden van Rotterdam in de zogenaamde Blijdorpse polder, een vrij uitgestrekt groengebied waarin zich onder andere een park, een camping, sportvelden en een dierentuin bevinden. In het gebied wordt niet gewoond. Het complex grenst aan de oost- en zuidzijde aan een spoorlijn, aan de west- en noordzijde bevinden zich sportvelden.

Ligging van het complex 'Streven naar Verbetering'

Het terrein heeft een oppervlakte van circa 7.5 hectare en is opgedeeld in 314 tuinen, ieder met een huisje. Voorts bevinden zich op het terrein: een kantine, een loods, een opslagruimte en een winkel. Er zijn 3 entree's tot het terrein: 2 entree's (waaronder de hoofdentree) in de zuidwest-hoek en 1 entree aan de noordzijde. Een entree aan de oostzijde (richting spoorlijn) is afgesloten.

Indeling van het complex 'Streven naar Verbetering'

Het overgrote deel van de tuinen is in gebruik als siertuin, enkele tuinen worden gebruikt voor het verbouwen van gewassen. De op de tuinen gebouwde huisjes zijn soms ware 'paleisjes'. Het gehele complex maakt een zeer goed onderhouden indruk.

Vrijwel het gehele complex is omgeven door water, dat over het algemeen te breed is om over te kunnen springen. Uitzonderingen hierop zijn: een gedeelte in de zuidwest-hoek, dat door een smal slootje afgescheiden is van de entreeweg en een gedeelte in de zuidoost-hoek, waar het water gedempt is in verband met uitbreiding van de spoorlijn. Aan deze zijde bevindt zich wel een hek, dat echter niet zo moeilijk te 'overwinnen' is.

Singels zijn meestal breed genoeg.....

.....maar hier en daar te smal

Ook op dit complex heeft men vaak te maken met serie-inbraken: in één nacht worden meerdere huisjes opengebroken. De daders lijken daarbij geen specifieke voorkeur te hebben voor bepaalde huisjes, het is meer een kwestie van een hele rij achter elkaar afwerken.

Uit informatie van de politie over gepakte daders hebben de zegslieden begrepen, dat het in een aantal gevallen gaat om drugsverslaafden. De inbraken worden -zo blijkt uit politie-informatie- meestal individueel gepleegd.

De inbrekers hebben als vermoedelijke motieven:

- het vinden van een plek om te overnachten (er wordt in de huisjes geslapen);
- instrumenteel: diefstal van geld en waardepapieren, maar ook van weinig waardevolle goederen als bestek, voedsel en tuingereedschap.

Men weet niet of tuinders zelf zich ook schuldig maken aan inbraak of diefstal. In enkele gevallen viel wel op dat een dader blijkbaar goed wist waar er iets te halen viel.

3.3 Maatregelen in verband met criminaliteit

In het afgelopen jaar hebben de tuinders de volgende maatregelen getroffen ter voorkoming van inbraken:

1. Eind 1987 heeft een aantal tuinders het initiatief genomen tot het oprichten van een eigen 'tuinwacht'.
Er is contact geweest met de politie, omdat men wilde weten wat de mogelijkheden van zo'n tuinwacht waren. De politie heeft toegezegd om hierover voorlichting te komen geven, dit is tot nu toe niet gebeurd.
De tuinwacht is van start gegaan in januari 1988: er is een groep geformeerd van ongeveer 5 man, die op wisselende dagen 's avonds en 's nachts wachtloopt in het complex.
Het wachtlopen is per 1 april stopgezet, aangezien er in de periode van 1 april tot 1 oktober tuinders zijn die (vrijwel) permanent op het complex wonen.
Het bleek overigens moeilijk om de wachtlopers gemotiveerd te houden: het wachtlopen leverde geen succes op in de zin dat men erin slaagde daders te betrappen.
Volgens de politie had het wachtlopen wel een afschrikkend effect: in kringen van de daders was het al snel bekend dat er op het complex een tuinwacht was.
De tuinders kregen zelf de indruk dat daders gewoon afwachtten (verstopmogelijkheden genoeg), tot de wachtlopers verdwenen waren, om vervolgens alsnog hun slag te slaan.
2. Er zijn hekken geplaatst bij de entree's aan de noord- en zuidwest-zijde, deze hekken worden in de winterperiode 's avonds gesloten. De hoofdentree is niet afsluitbaar, er is alleen een slagboom.
Over het algemeen is en blijft het complex zeer toegankelijk, zeker in de winter als de omringende sloten dichtgevroren zijn.

Hoofdentree

Overigens neemt in dit complex het blijven slapen in de huisjes gestaag toe. Men hoopt dat van de vrijwel permanente aanwezigheid van tuinders ('s zomers) een preventieve werking uitgaat.

3.4 Schade en kosten van inbraak en inbraakpreventie

Volgens onze zegslieden worden niet alle inbraken in de huisjes aangegeven bij de verzekering en/of de politie. Als er weinig braakschade is en er is niets ontvreemd, dan zien de tuinders vaak af van het doen van aangifte.

De cijfers van de verzekering geven dus waarschijnlijk een onderschatting van het werkelijk aantal gepleegde inbraken in huisjes.

Volgens gegevens van de verzekeringsmaatschappij bedroeg de schade door inbraak in 1986: ruim f 27.000,-.

Het betrof in het totaal 43 inbraken.

Met dit schadebedrag scoorde Streven naar Verbetering het hoogst van alle volkstuinen in Rotterdam.

De schade voor 1987 bedroeg voor dit complex: f 36.000,-

Dit komt neer op een gemiddelde schade op jaarbasis van f 115,- per huisje.

De tot nu toe gemaakte kosten voor inbraakpreventie bedragen: f 15.000,-.

Het betreft hier uitsluitend de kosten die gemaakt zijn voor het aanbrengen van extra preventieve voorzieningen (hekken, alarm). Verzekeringskosten en de kosten van maatregelen die door individuele tuinders zijn genomen, zijn niet meegerekend.

4 CRIMINALITEIT EN MOGELIJKHEDEN VOOR PREVENTIE IN VOLKSTUINCOMPLEXEN

4.1 Criminaliteit op volkstuinen: een landelijk probleem?

Een vraag die menig kritische lezer zich -al lezende over de twee complexen- ondertussen gesteld zal hebben is:

"Het is natuurlijk akelig dat die complexen last hebben van criminaliteit, maar wie zegt mij dat andere complexen die problemen ook hebben?"

Oftewel: zijn de problemen op die complexen alleen maar typerend voor die complexen of hebben we hier toch te maken met een bredere ontwikkeling, die zich op veel meer volkstuinen afspeelt?

Het antwoord is: de criminaliteitsproblematiek op de onderzochte complexen is zeker geen geïsoleerd verschijnsel. De twee onderzochte complexen hebben wel méér last van criminaliteit dan de meeste andere complexen in Rotterdam, maar de problematiek speelt ook op veel andere volkstuinen in en buiten Rotterdam.

Jammer genoeg is op het moment van het schrijven van dit rapport niet aan te geven om hoeveel delicten en hoeveel schade het precies gaat, voor heel Rotterdam of het hele land: er bestaat nog geen aparte registratie van de criminaliteit op volkstuinen.

De Rotterdamse politie beschikt wel over gegevens over het aantal inbraken in en vernielingen aan de totale categorie recreatieverblijven waaronder vallen: caravans, weekendhuisjes en volkstuinhuisjes. Daarnaast heeft men op bureau de Slinge gedurende de periode oktober 1987 tot en met februari 1988 bijgehouden hoeveel inbraken werden gepleegd in de volkstuinhuisjes van district 7 (in dit district liggen 6 volkstuincomplexen, waaronder complex 'de Beukhoeve').

Dat er wel degelijk sprake is van een bredere problematiek blijkt voorts uit de gegevens, ervaringen en indrukken van:

- de verzekeringsmaatschappij;
- de Rotterdamse Bond van Volkstuinders;
- de gemeente Rotterdam;
- de Rotterdamse politie.

In de volgende paragrafen behandelen we -aan de hand van de informatie van de genoemde organisaties- de problematiek op volkstuinen in breder verband.

4.2 Criminaliteit op volkstuincomplexen

4.2.1 Aantal delicten en schade door criminaliteit

Zoals gezegd zijn er geen landelijke cijfers voorhanden over het totale aantal delicten per jaar. Hetzelfde geldt voor de jaarlijkse schadebedragen.

Enkele algemene zaken zijn wel bekend (verzekeraar):

1. De grote steden steken met kop en schouders uit boven de rest van het land.
2. In middelgrote en kleinere gemeenten is af en toe sprake van -onverklaarbare- pieken in de criminaliteit, waarna het vaak weer jarenlang rustig is.
3. In de afgelopen 10 jaar zijn de **schadebedragen** als gevolg van criminaliteit behoorlijk gestegen. Dit is voornamelijk te wijten aan een toename van de schade per geval: het absoluut aantal delicten stijgt ook wel, maar minder aanzienlijk dan de schade per geval.

De toename van de schade per geval heeft twee oorzaken:

- grotere braakschade bij inbraak, door toepassing van betere materialen zoals hardhouten deuren/kozijnen en beter hang- en sluitwerk;
- er zijn meer waardevolle goederen in en bij de huisjes te vinden.

De hoogte van de opgegeven schade verschilt -aldus de verzekeraar- per complex, wat samenhangt met de 'complexcultuur' (luxue van de huisjes).

Bij de Rotterdamse politie zijn twee soorten gegevens bekend, die enig licht werpen op de omvang van de criminaliteit op volkstuinen in Rotterdam.

1. **HKD-gegevens** (herkenningsdienst): het aantal aangiften van inbraak in en vernieling aan recreatieverblijven in geheel Rotterdam. In deze categorie zijn naast volkstuinhuisjes caravans en weekendhuisjes ook opgenomen. Volgens de politie betreft het overgrote deel van de gegevens echter de volkstuinhuisjes.

De cijfers geven een **onderschatting** van de totale criminaliteit op volkstuinen:

- alleen inbraak en vernieling zijn geregistreerd (dus géén eenvoudige diefstal, brandstichting en géén inbraken waarbij niets ontvreemd is);
- het gaat hier om het aantal **aangiften**, bij serie-inbraken wordt vaak maar één proces verbaal gemaakt (dus de hele serie telt in de HKD-gegevens als '1').

De HKD-gegevens over de laatste jaren zien er als volgt uit.

Inbraak in en vernieling aan recreatieverblijven, Rotterdam

Jaar	aantal aangiften
1985	308
1986	251
1987	442
t/m 1 juni 1988	187

De piek in 1987 is waarschijnlijk te wijten aan de strenge winter 1986/1987 (zie ook paragraaf 4.2.4).

2. Registratie van inbraak in volkstuinhuisjes in district 7.
Naar aanleiding van de gebleken problemen op de complexen en verzoeken van de volkstuinders om iets aan de problemen te doen, heeft men op Bureau Slinge vanaf 1 oktober 1987 een aparte registratie bijgehouden van de aangiften van inbraak in volkstuinhuisjes*.
In de periode van 1 oktober tot 1 maart 1988 registreerde men alléén voor district 7 (6 complexen, op een totaal van 42 complexen in geheel Rotterdam) 92 inbraken in volkstuinhuisjes.

Inbraakrisico:

Men kan het inbraakrisico van volkstuinhuisjes in Rotterdam berekenen door de volgende formule toe te passen:

$$\text{inbraakrisico} = \frac{\text{aantal inbraken in 1 jaar}}{\text{aantal volkstuinhuisjes}} \times 100$$

In Rotterdam zijn in het totaal zo'n 4850 volkstuinhuisjes te vinden. Voor geheel Rotterdam is het inbraakrisico van volkstuinhuisjes voor 1986: 5.2. Voor 1987 geldt een inbraakrisico van 9.1.

Ter vergelijking het inbraakrisico voor woningen in Rotterdam bedroeg voor 1986: 2.1**!

Het inbraakrisico van volkstuinhuisjes is dus beduidend hoger dan het inbraakrisico van woningen.

*= De bedoeling van deze registratie was, na te gaan of er patronen te bespeuren waren in de inbraak (wat betreft werkwijzen, tijdstippen, plekken, etc.), zodat een gerichte surveillance opgezet zou kunnen worden. Een bijkomend probleem bij het vaststellen van patronen was, dat de inbraken vaak pas veel later ontdekt worden, zodat onbekend is op welke dag en tijd het delict is gepleegd.

**= Bron: Vlucht 714, woninginbraken in Nederlandse gemeenten, Bureau Criminaliteitspreventie in opdracht van het Bureau Landelijke Coördinatie Voorkoming Misdrijven, 's-Gravenhage, mei 1988.

4.2.2 Type delicten

Uit informatie van de gemeente blijkt dat criminaliteit zich beperkt tot de bezittingen van de individuele tuinders en tuindersverenigingen. Vernieling of diefstal van zaken die onder de gemeente vallen (openbaar groen, paden, beschoeiingen) komen vrijwel niet voor.

Volgens de verzekeraar bestaat criminaliteit op volkstuincomplexen voor het overgrote deel uit **inbraak** in huisjes en verenigingsgebouwen. Daarnaast komen -in mindere mate- vandalisme en brandstichting voor. Het laatste jaar is wel een plotselinge stijging van het aantal gevallen van brandstichting -veelal gepaard met inbraak- te bespeuren. Op eenvoudige diefstal (zonder braak) heeft de verzekeraar geen zicht; dit wordt namelijk niet gedekt door de verzekering. Ook de politie meldt, dat het grootste deel van de (aangegeven) criminaliteit op de volkstuinen bestaat uit inbraken in volkstuinhuisjes. Daarnaast komt ook vernieling en brandstichting voor.

4.2.3 Inbraak: buit, werkwijze, daders

Buit:

Uit de opgaven van de inbraakslachtoffers aan de politie en de verzekering blijkt dat in principe alles wat los en vast zit ontvreemd kan worden: van kleding tot kachels, van voedsel en drank tot meubilair. Het komt voor dat huisjes volledig worden leeggehaald.

Ook grote stukken (kachels, meubels, bedden) worden meegenomen. Bij de keuze van huisjes lijken daders zich -vreemd genoeg- niet te laten leiden door de zichtbare aanwezigheid van buit: zowel in 'kleine paleisjes' als in 'nederige stulpjes' wordt ingebroken. Volgens de politie zijn niet alle inbrekers op buit uit: zeker 's winters komt het voor dat daders inbreken om in de huisjes te kunnen overnachten.

Werkwijze:

Het forceren van deuren komt het meeste voor. Het inslaan van ruiten komt minder voor, waarschijnlijk omdat de daders toch terugschrikken voor het lawaai. Bovendien vormen ramen een minder goede afvoeroute.

Een veel voorkomend patroon is de **serie-inbraak**: in meerdere huisjes wordt achter elkaar ingebroken.

Ruimtelijke patronen lijken niet aanwezig: de keuze van de inbraakobjecten lijkt meestal volkomen willekeurig.

Overigens komt ook gerichte inbraak 'op bestelling' voor: alleen bepaalde goederen (geisers, aggregaten) worden uit de huisjes verwijderd.

Daders:

Gezien de toch vrij geringe opbrengst van de inbraken -vergeleken met bijvoorbeeld inbraken in woningen- en het niet gericht uitkiezen van huisjes met de grootste kans op buit, kunnen de daders niet tot de echte professionelen gerekend worden.

Volgens de politie gaat het in veel gevallen om min of meer impulsief gepleegde inbraken (gelegenheidsinbraak), gepleegd door drugsverslaafden, zwervers en -in mindere mate- jongeren (kleine inbrekertjes). Een uitzondering hierop zijn de inbraken 'op bestelling': dat is werk van meer professionele types. Ook serie-inbraken hebben een meer georganiseerd karakter: de inbrekers hebben van tevoren vervoer geregeld en zijn duidelijker uit op buit die van enige waarde is.

Bij serie-inbraken kan aangenomen worden dat de daders in groepen opereren.

Tot slot: inbraak of diefstal door tuinders zelf (interne daders) zal volgens onze zegslieden wel eens voorkomen, maar het is zeker geen regel. Vermoedelijk zijn verreweg de meeste daders mensen van buitenaf.

4.2.4 Seizoenen/tijdstippen

Veel vormen van criminaliteit kennen seizoensfluctuaties en 'toptijden'. Zo ook de criminaliteit op volkstuinen: de winterperiode (oktober-april) is de toptijd. Dit hangt samen met drie factoren.

1. Verminderde sociale controle: er bevinden zich in de winterperiode weinig tuinders op het complex, bovendien is overnachten in de huisjes in deze periode niet toegestaan.
2. Verhoogde toegankelijkheid: veel complexen zijn alleen omgeven door singels, waardoor bij vorst de complexen zeer toegankelijk worden.
3. Meer behoefte aan onderdak: zwervers slapen 's zomers in de open lucht maar zoeken 's winters een warmer heenkomen in de tuinhuisjes.

Uit de registratie van Bureau Slinge blijkt, dat de meeste inbraken 's nachts gepleegd worden: van de 92 aangegeven inbraken zijn er 77 vermoedelijk 's nachts gepleegd. Van deze 77 zijn er 60 in de weekenden (zaterdag- en zondagnacht) gepleegd. Het betreft hier echter vaak vermoedens van de aangevers: het werkelijke tijdstip van de inbraak is in veel gevallen niet met zekerheid vast te stellen omdat veel inbraken pas dagen of weken later worden ontdekt.

4.2.5 Immateriële gevolgen

De immateriële gevolgen van criminaliteit zijn niet in harde cijfers uit te drukken, maar zijn daarom niet minder belangrijk. Volgens de Bond zijn de inbraken nog geen reden voor de tuinders om hun tuin op te geven. Inbraak kan wel een reden zijn om intern te verhuizen vanaf meer afgelegen plekken naar meer centraal gelegen tuinen. Er zijn geen extreme of erg emotionele reacties merkbaar, hoewel je wel eens geluiden hoort als "Als we er één te pakken krijgen, dan lynchen we hem". Soms doen er (wilde) geruchten de ronde over de mogelijke daders.

De verzekeraar maakt wel melding van tuinders die als gevolg van de criminaliteit hun tuin opgeven. Andere reacties zijn: mensen raken overstuur, angstig of gaan zich bewapenen. Zeker op complexen die een inbraakgolf hebben gehad en op complexen die structureel 'hoog scoren' kunnen de emoties hoog oplopen. Men voelt zich vaak in de steek gelaten door de politie, wat kan leiden tot burgerwachtachtige initiatieven.

4.3 Mogelijke preventieve maatregelen

Op de onderzochte volkstuincomplexen zijn al bepaalde maatregelen genomen ter preventie van criminaliteit, zoals het plaatsen van hekken bij entree's en het instellen van een 'tuinwacht'.

Met de geïnterviewde sleutelpersonen is doorgepraat over de vraag welke verdere maatregelen mogelijk zijn en/of elders toegepast worden. Daarbij is ook aandacht besteed aan mogelijke knelpunten bij de uitvoering van de maatregelen.

In principe kunnen we vijf, elkaar aanvullende, typen maatregelen onderscheiden:

1. Het beperken van de toegankelijkheid van de complexen
2. Het verbeteren van de informele en formele controle
3. Het verminderen van de buit bij inbraak
4. Het verminderen van het gemak waarmee criminaliteit gepleegd kan worden
5. Het verbeteren van de signalering van criminaliteit

4.3.1 Beperken van de toegankelijkheid van complexen

Aangezien volgens de geïnterviewde sleutelpersonen het gros van de daders van buiten het complex afkomstig is, kan het beperken van de toegankelijkheid van de complexen een vruchtbare preventieve maatregel zijn.

Het beperken van de toegankelijkheid kan helpen om eventuele kwaadwillenden buiten te houden. Bovendien kan het ook zinnig zijn om sowieso het aantal toevallige passanten van buitenaf te beperken. Het gaat hier immers om de preventie van gelegenheidscriminaliteit: we willen daarom zo min mogelijk potentiële daders in aanraking brengen met een gelegenheid*.

*= Bij gelegenheidscriminaliteit geldt meestal het algemene principe "hoe minder mensen op een bepaalde plek, des te minder potentiële daders en des te minder criminaliteit". De keerzijde van deze vuistregel is, dat minder mensen ook betekent dat er minder informele (sociale) controle is ter plekke. Men zal dus ook moeten kijken naar het type toevallige passanten dat zich op een bepaalde plek bevindt: gaat het om potentiële daders of om potentiële controleurs? Een probleem daarbij is weer, dat we vaak niet precies weten wie de potentiële daders zijn.

Mogelijke toegankelijkheids beperkende maatregelen zijn:

- A. het aanbrengen c.q. verbreden van singels rond het complex
- B. het plaatsen van hekken bij entree's van complexen
- C. het aanplanten van prikkend groen rondom het complex
- D. het plaatsen van hekken rondom het complex
- E. het aanbrengen van een 'veiligheidsventiel'

Ad A. Singels rondom het gehele complex

De meeste complexen in Rotterdam zijn reeds voorzien van singels (water) rondom het gehele terrein.

De singels moeten echter wel dermate breed zijn, dat overspringen of overlopen via een plank niet mogelijk is.

Een minimale breedte van 5 meter is daarom aan te raden.

De gemeente Rotterdam is van plan om bij de aanleg van nieuwe volkstuincomplexen te zorgen voor afdoende brede singels rondom de complexen. Het alsnog verbreden van bestaande singels kan echter een kostbare zaak zijn.

's Winters geven singels problemen: door dichtvriezen van de singels wordt het terrein uiterst toegankelijk.

Het probleem van te smalle singels en dichtvriezen van singels kan ondervangen worden door een extra maatregel: het aanplanten van prikkend groen rondom het complex (achter de singels), zie verder ad C.

Ad B. Het beveiligen van de entree's

Als de complexen omgeven zijn door singels of hekken (zie ad D), dan verdienen de entree's nog extra aandacht.

De meeste complexen hebben een brede hoofdentree en één of meer smallere bij-entree's (formaat voetpad).

In principe zijn de complexen niet toegankelijk voor auto's, met uitzondering van brandweerauto's, ambulance en dergelijke.

De hoofdentree is daarom vaak voorzien van een slagboom, soms is er echter geen obstakel aangebracht.

Een eerste vereiste is, dat hoofdentree's minstens een afsluitbare slagboom hebben zodat daders niet met een auto het terrein op kunnen komen.

De entree's kunnen verder beveiligd worden door het plaatsen van hekken.

Deze hekken moeten voldoende stevig en hoog zijn en dienen, als de hekken op een brug of dam over een singel zijn geplaatst, over te steken over het water (zie ook de foto op pagina 7).

Minstens even belangrijk als de stevigheid van de hekken is de vraag op welke momenten de hekken gesloten mogen zijn.

In Rotterdam besloot de gemeente (in 1979) dat op de volkstuinen aanwezige hekken verwijderd dienden te worden, om duidelijk te maken dat de volkstuinen -die geïntegreerd liggen in de parken in Rotterdam- ook toegankelijk zijn voor het publiek. In de periode dat de hekken werden weggehaald begon echter ook de kleine criminaliteit de kop op te steken. De verantwoordelijke gemeentelijke dienst hanteert nu een gedoogbeleid wat hekken betreft: het plaatsen en onderhouden van hekken is een zaak van de verenigingen en komt voor hun eigen rekening.

Aangezien de volkstuinen openbaar gebied vormen is het sluiten van de hekken wel aan gemeentelijke regels gebonden: de hekken mogen dicht tussen zonsondergang en zonsopgang. Sinds kort mogen (bepaalde) complexen in de winterperiode een aantal hekken dag en nacht dicht laten, mits er 1 of 2 entree's open blijven.

Het afsluiten van een aantal toegangen in stille tijden heeft als voornaamste voordeel dat de -luttel- op het terrein aanwezige tuinders beter in staat zijn in de gaten te houden wie het terrein betreden en verlaten.

Het afsluiten van alle entree's op één na heeft als bijkomend voordeel dat men eventuele 'doorgaande routes' (doorsteekjes) onderbreekt waardoor het aantal toevallige passanten tot een minimum beperkt wordt.

De meest verstrekkende maatregel -het volledig afsluiten van het terrein in stille perioden- is nog niet uitgeprobeerd.

De gemeente zal daar niet achter staan aangezien daarmee het principe van de openbaarheid van het terrein in het geding komt*.

Het terrein zou bovendien niet meer toegankelijk zijn voor de tuinders zelf. Gezien de grootte van de complexen (enkele honderden tuinders per complex) valt een systeem met sleutels niet aan te raden.

Ad C. Prikkend groen rondom het gehele terrein

Gedurende vorstperioden worden terreinen die enkel omgeven zijn door een singel zeer kwetsbaar: het terrein is van alle kanten over het ijs te betreden.

Een goede aanvullende maatregel zou zijn: het aanplanten van dicht prikkend groen (bijvoorbeeld Berberis) rondom het gehele terrein, direct achter de singels. Met dergelijke 'groenbeveiliging' blijft men ook een beetje in de tuinsfeer.

Ad D. Hekken rondom het gehele complex

Als een complex niet afgegrensd wordt of kan worden door breed water, dan kan men overwegen om hekken rond het gehele complex te zetten. Een dergelijk hek dient voldoende stevig en hoog te zijn (zie ook de foto op pagina 13: zo moet het niet).

Deze oplossing is niet goedkoop (aanschaf en onderhoud) en zou tuinders het gevoel kunnen geven achter tralies te zitten.

Ad E. Een 'veiligheidsventiel'

Als jongeren geen eigen plek hebben om elkaar te ontmoeten, een beetje rond te hangen of te rotzooien, dan maken ze zo'n plek wel. Volkstuinterreinen kunnen dan een makkelijke prooi zijn: ze zijn immers openbaar terrein en niemand heeft het recht de jongeren weg te sturen.

*= Door de openbaarheid van het terrein kunnen de huurprijzen van de grond op een redelijk (laag) niveau worden gehouden. Privatisering van de volkstuinterreinen zou tot een prijsverhoging leiden die ook voor de tuinders zelf onaanvaardbaar zou zijn.

Even los van de vraag of men deze jongeren dan ook meteen verantwoordelijk moet stellen voor criminaliteit op het complex, kan het wenselijk zijn deze jongeren een alternatieve plek aan te bieden. Dat kan prettiger zijn voor de tuinders, die de aanwezigheid van de jongeren als bedreigend kunnen ervaren en voor de jongeren zelf: eindelijk een eigen stek. In Rotterdam heeft men in Overschie een aantal 'lastige' jongeren een eigen terrein gegeven, een vrijplaats waar zij naar hartelust kunnen rotzooien. Daarmee verdween de overlast die deze jongeren in de omgeving veroorzaakten. Het betrof hier dat type jongeren dat zich niet laat 'stallen' in een mooie jongerenaccommodatie: sommige jongeren voelen zich nu eenmaal niet thuis in zo'n voorziening.

4.3.2 Het verbeteren van de informele en formele controle

Het tweede type maatregelen ligt in de sociale sfeer: zorgen dat men beter let op eigen en andermans bezittingen. Met **informele controle** bedoelen we: opletten door de tuinders zelf. Mogelijke vormen van informele controle zijn:

- Tuinders maken afspraken met hun burens of met kennissen dat zij bij langere afwezigheid op elkaars tuinen letten.
- Tuinders spreken 'verdachte' vreemden op het complex aan met de vraag wat zij komen doen.

De openbaarheid van het terrein maakt het aanspreken van vreemden wat moeilijker, maar zeker niet onmogelijk. Het herkennen van vreemden wordt wel moeilijker naarmate het complex groter wordt. Een actief verenigingsleven kan er toe bijdragen dat tuinders elkaar beter (her)kennen.

- Het instellen van een vrijwillige tuinwacht die regelmatig wachtloopt op het complex.

Op de twee onderzoekscomplexen is er sprake van een tuinwacht, die in stille perioden ('s winters/'s nachts) wachtloopt over het terrein. Op één van de complexen heeft men moeite om de vrijwilligers van de -sinds een half jaar bestaande- tuinwacht gemotiveerd te houden: men heeft tot nu toe nog geen daders kunnen betrappen en men heeft de indruk dat daders gewoon afwachten tot de tuinwacht vertrokken is, om daarna hun slag te slaan. Op het andere complex loopt men al jaren wacht en heeft men minder last van continuïteitsproblemen, waarschijnlijk omdat men minder hoog gespannen verwachtingen heeft over het daadwerkelijk pakken van daders.

Volgens de geïnterviewde sleutelpersonen kan wachtlopen wel degelijk preventief werken, mits er continuïteit in zit.

Een mogelijk nadeel van wachtlopen door vrijwilligers is dat er excessen kunnen optreden (eigenrichting tuinders). Voor zover bekend is dit nog niet voorgekomen.

De politie vindt het uitermate belangrijk dat tuinders die het instellen van een tuinwacht overwegen eerst overleg plegen met de politie. De politie kan voorlichting geven over de mogelijkheden en onmogelijkheden van zo'n tuinwacht. Voorts acht de politie het raadzaam om na te gaan op basis van welke gebeurtenissen de tuinders tot actie over willen gaan.

Volgens de politie is men soms geneigd om te snel te roepen dat de politie 'toch niets doet', terwijl men zelf nalaat om de broodnodige informatie over delicten door te geven aan de politie. De politie ziet dan ook meer heil in goede afspraken tussen tuinders en politie over het doorgeven van informatie, dan in 'burgerwacht-initiatieven'.

Het is overigens de ervaring van de politie dat dergelijke burgerwachten meestal ontstaan als een reactie op een inbraakgolf en snel weer verwateren. Daarmee is niet gezegd dat een vorm van georganiseerd toezicht door tuinders wordt afgewezen door de politie. Tuinders hebben ook hun eigen verantwoordelijkheid hierin.

Op bepaalde complexen schijnt geëxperimenteerd te worden met **formele controle** door een particuliere bewakingsdienst.

Een nadeel van het inhuren van een bewakingsdienst is, dat de kosten nogal op kunnen lopen.

Een nog niet uitgetroefde oplossing is het instellen van **formele bewaking voor meerdere complexen tegelijk**.

In Rotterdam is er de mogelijkheid om bewaking in te huren via de Dienst Sociale Werkvoorzieningen. De kosten bedragen circa f 20,- per bewaakt uur. Men zou kunnen overwegen bijvoorbeeld 2 bewakers te zetten op Rotterdam Noord en 2 op Rotterdam Zuid. Deze bewakers zouden elk complex in hun gebied 2 tot 3 keer per nacht kunnen bezoeken. Het is mogelijk en aan te raden om bij de Dienst Sociale Werkvoorzieningen een offerte aan te vragen, waarin de exacte kosten gespecificeerd worden.

Intensieve formele controle door de **politie** (surveillance) is moeilijk te realiseren: de wisselende prioriteiten bij de politie en het gebrek aan mankracht maken het voor de politie onmogelijk om de complexterreinen gedurende langere perioden intensief te bewaken.

Volgens de politie is de normale surveillance (per auto) weinig zinvol voor volkstuinen: de daders zien de politie al van mijlenver aankomen en kunnen dus makkelijk vluchten of zich verstoppen. Een alternatief is, om specifieke vormen van (project-)surveillance in te stellen, zoals: in burger en te voet surveilleren, het organiseren van een 'drijfjacht' en/of statische surveillance (posten). Specifieke vormen van surveillance zijn arbeidsintensief en worden alleen ingesteld als er aanwijsbare patronen zijn in de desbetreffende vorm van criminaliteit. Pas als duidelijk is op welke tijdstippen en welke plekken daders actief zijn, wordt specifieke surveillance ingesteld.

Om na te gaan of er sprake was van patronen heeft Bureau Slinge (district 7) gedurende vijf maanden een aparte registratie van criminaliteit op de volkstuincomplexen in district 7 bijgehouden. De conclusie van de politie is dat er geen duidelijke patronen aan te wijzen zijn: specifieke surveillance is dan geen haalbare kaart.

4.3.3 Het verminderen van de buit

De toename van het aantal inbraken op de complexen hangt waarschijnlijk ook samen met de toegenomen waarde van de goederen in de huisjes. Dit heeft weer te maken met het feit dat de tuinen de laatste jaren meer en meer een verblijfsfunctie hebben gekregen. Terwijl er vroeger vooral sprake was van kleine schuurtjes met wat gereedschap erin, zijn tegenwoordig op veel complexen de volledig gemeubileerde huisjes met alles erop en eraan in de meerderheid. Dat trekt criminelen aan.

Het verminderen van de aanwezige buit is een zaak van de **tuinders zelf**. Bij langduriger afwezigheid dienen de tuinders waardevolle goederen te verwijderen uit de huisjes.

Voor handzame spullen als geld- en waardepapieren, fototoestellen, sieraden etc. is dit niet zo'n probleem. De meeste tuinders laten deze spullen ook niet achter in de huisjes.

Uit de algemene informatie over criminaliteit op volkstuinen (paragraaf 4.2.3) blijkt echter dat veel inbrekers niet erg selectief zijn: alle mogelijke in het huisje aanwezige zaken worden meegenomen, van kleding en voedsel tot kachels en meubilair.

Mogelijke oplossing: **centrale opslag** van goederen (in de winter) in een loods op het terrein.

Deze loods dient dan zelf wel goed beveiligd te zijn. De sleutel van de loods zou beheerd moeten worden door het bestuur. Tot slot: het niet aanwezig zijn van buit in huisjes moet ook **getoond** worden aan de daders, anders breken ze toch nog in om vervolgens te ontdekken dat er niets te halen valt.

Dus: gordijnen, laden en kastdeuren open laten zodat de dader kan zien dat er weinig of geen buit is.

4.3.4 Verminderen van het gemak van plegen van criminaliteit

Zeker bij gelegenheidscriminaliteit speelt de moeite die de dader moet doen om zijn of haar doelen te bereiken een rol bij de beslissing om al of niet tot daden over te gaan.

De te investeren moeite bij inbraak kan vergroot worden door:

- A. het inbreken zelf moeilijker te maken;
- B. het afvoeren van de buit moeilijker te maken.

Ad A. Inbreken moeilijker maken

Inbreken wordt moeilijker naarmate het te kraken object steviger is. Het toepassen van slagwerend glas in ramen, van hardhout voor deuren en kozijnen en van deugdelijk hang- en sluitwerk zijn voorbeelden van objectversteving.

De toegepaste versteving moet uiteraard wel in verhouding blijven tot de waarde van de beschermde eigendommen (en de beurs van de beschermer).

Voor volkstuinen zal het dus meestal gaan om de volgende minimale **technopreventieve maatregelen**:

- redelijk hang- en sluitwerk op ramen en deuren, voor de deur een slot dat niet van binnenuit geopend kan worden;
 - redelijk stevige materialen voor deuren, kozijnen en wanden.
- Naast technische maatregelen zijn **organisatorische maatregelen** minstens even belangrijk:
- geen materialen of gereedschappen laten slingeren die de dader als breekwerktuig kunnen gebruiken;
 - bovenlichten, zijraampjes en dergelijke afsluiten bij afwezigheid.

Ad B. Afvoeren van buit moeilijker maken

Uit de algemene gegevens over inbraak bleek dat in een aantal gevallen grote objecten en/of grote hoeveelheden buit (serie-inbraken) afgevoerd worden.

Het afvoeren van grote hoeveelheden buit kan bemoeilijkt worden door:

- Een slagboom met stevig slot bij de hoofdentree, zodat daders niet met een auto(bus) het terrein op kunnen komen.
- 's Nachts ook de hoofdentree afsluiten met een (hoog) hek: afvoer van de buit kan dan alleen over het hek geschieden.
- Wegbergen van vervoersmaterieel van de vereniging en/of tuinders. Zo bleek één van de onderzoekscomplexen te beschikken over grote karren, die bij de hoofdentree klaarstaan voor de tuinders. Het is wel zaak dat dergelijke handige hulpjes 's nachts -en eventueel 's winters- worden weggeborgen. Hetzelfde geldt voor kruiwagens, fietsen en andere vervoersmiddelen van individuele tuinders.
- Op bepaalde terreinen -afhankelijk van de inrichting van het terrein- kan het handig zijn om ook de toegang tot de parkeerplaats (meestal vlakbij de hoofdentree) afsluitbaar te maken met een slagboom, voorzien van een stevig slot. 's Nachts en eventueel 's winters sluit men de parkeerplaats af.

De daders worden dan gedwongen om op grotere afstand van het complex te parkeren, hetgeen de afvoer van de buit lastiger maakt. Deze maatregel heeft alleen zin als er geen goede alternatieve afvoerroutes zijn (hoge, afgesloten hekken op bij-entree's).

4.3.5 Verbeteren van de signalering van criminaliteit

Een probleem bij criminaliteit op volkstuinen is, dat er vaak nogal wat tijd verstrijkt tussen het plegen van het delict en het opmerken van het delict. Zeker in de winter kan het dagen of zelfs weken duren voordat iemand opmerkt dat er ergens ingebroken is. De dader is dan allang gevlogen en eventuele sporen zijn vervaagd. Voor de politie is opsporing van daders in zo'n geval moeilijk, zo niet onmogelijk.

Bovendien bleek uit onze gegevens dat serie-inbraken nogal eens voorkomen: in één nacht worden meerdere huisjes afgewerkt.

Als er bij de eerste inbraak direct al een signaal is dat er iets loos is op het terrein, dan kunnen serie-inbraken tijdig onderschept worden.

Betere signalering van delicten vergroot dus de kansen dat de daders gepakt kunnen worden en verkleint de kansen op serie-inbraken.

Signalering van delicten kan op twee manieren plaatsvinden:

A. **Signalering door mensen:** vrijwillige of professionele bewakers moeten direct de politie waarschuwen als zij een inbreker op heterdaad betrappen. Uit de ervaringen van de geïnterviewde sleutelpersonen blijkt echter dat de betrappingskansen niet zo groot zijn: volkstuinten zijn nu eenmaal ware paradijzen als het om vluchten of verstoppen gaat.

Het dagen- of wekenlang onopgemerkt blijven van inbraken zou voorkomen kunnen worden door het maken van een dagelijkse inspectieronde langs alle huisjes op het complex: een taak voor een tuinwacht of een bewakingsdienst? Verder zou de kwaliteit van de aangiftes verbeterd kunnen worden door het instrueren van de tuinders c.q. bewakers: wat te doen bij een geconstateerde inbraak? (bijvoorbeeld; nergens aankomen, waar op letten?).

B. **Electronische signalering:** signalering door een alarm.

Het plaatsen van een alarm op de verenigingsgebouwen is een door de verzekeraar gestelde eis. Een stil alarm verdient de voorkeur, maar is vrij kostbaar (minimaal f 1000,-). Met een stil alarm kan men met name de serie-inbraken tijdig onderbreken -mits er snel gereageerd wordt.

Voor zover de verzekeraar kan nagaan is er nog geen betaalbaar alarm voor de huisjes zelf (dwz. werkend op 12 of 24 volt, met draadloos signaal) op de markt.

Ook hier geldt weer dat technische maatregelen gepaard gaan met organisatorische maatregelen: het alarm moet altijd ingeschakeld worden bij verlaten van het gebouw of huisje. De politie stelt bij het stil alarm als voorwaarde dat het signaal in eerste instantie naar een beheerder of bewakingsdienst moet gaan. Als deze vervolgens constateert dat er echt wat aan de hand is, kan de politie gewaarschuwd worden. Dit voorbehoud wordt gemaakt in verband met het grote aantal gevallen van loos alarm: iedere keer uitrukken kost de politie teveel tijd.

Verbeterde signalering betekent overigens niet automatisch dat de politie meer werk maakt van de aangegeven inbraken. Het instellen van een technisch onderzoek ter plaatse bij ieder individuele inbraak is niet haalbaar en wordt daarom afhankelijk gesteld van meer factoren:

- de 'omvang' van het delict: allen bij grote schade en/of een grote serie-inbraak stelt men een onderzoek in;
- de gerichtheid van de aangiftes: alleen als snel aangifte wordt gedaan en als uit de aangifte blijkt dat er duidelijke aanwijzingen zijn over de identiteit van de dader, is verder onderzoek zinvol.

Dit beleid geldt niet alleen voor inbraken in volkstuinhuisjes, maar ook voor delicten als auto-inbraken en inbraken in bergingen.

Tot slot nog één mogelijke maatregel die een stapje verder gaat dan het signaleren van delicten: tijdens de uitvoering van dit onderzoek bleek dat er nog weinig harde gegevens zijn over criminaliteit op volkstuincomplexen.

Aangezien het vermoeden bestaat dat we -over het gehele land genomen- toch te maken hebben met een type criminaliteit dat qua volume (aantal delicten) zeker niet 'klein' te noemen is, lijkt het zinnig om op korte termijn te beginnen met een meer systematische, centrale registratie van deze vorm van criminaliteit. Daarbij zou per delict bijgehouden kunnen worden:

- type delict
- dag en tijdstip van plegen delict
- werkwijze
- buit en omvang schade
- exacte plaats (nummer huisje)

Deze gegevens kunnen samengevoegd worden tot 'plaatjes van de criminaliteit':

- per complex
- per stadsdeel/politiedistrict
- voor de hele gemeente
- voor het hele land

De zo verzamelde gegevens kunnen gebruikt worden als actie-instrument richting (lokale of landelijke) politiek, politie, gemeente of andere partijen die men wil overtuigen van de problemen op de volkstuinen.

Bovendien kunnen de gegevens een basis vormen voor het doelgerichter kiezen van maatregelen.

4.4 Wie moet wat doen: vijf betrokken partijen

We hebben nu uitgebreid stilgestaan bij de mogelijk te nemen maatregelen ter preventie van criminaliteit op volkstuinen.

Een vraag die zich daarbij opdringt is:

"Wie moet die maatregelen nu eigenlijk initiëren, uitvoeren of (belangrijker nog) betalen?"

In deze paragraaf staan we stil bij de partijen die betrokken zijn bij het nemen van maatregelen en bij de rol die iedere partij kan spelen in het geheel.

Over de fondswerving voor de uitvoering van maatregelen laten we ons niet of nauwelijks uit; er zijn weinig algemene richtlijnen voor te geven en het lijkt ons meer een kwestie die lokaal bekeken moet worden door de betrokken partijen.

In principe zijn een vijftal partijen betrokken bij de preventie van criminaliteit op volkstuinen:

1. politie/justitie
2. de tuinders zelf
3. de volkstuinverenigingen/de bonden voor volkstuinders
4. de gemeente
5. de verzekeraar

4.4.1 Politie/justitie

Volgens enkele zegslieden nemen politie en justitie de criminaliteitsproblematiek op de volkstuinen niet serieus genoeg: de politie stelt geen onderzoek in en is ook anderszins niet geneigd iets aan het probleem te doen (bijvoorbeeld door intensiever te surveilleren).

Zoals eerder werd vermeld zijn volgens de politie zowel intensiever surveilleren als het instellen van een technisch onderzoek ter plaatse bij iedere individuele inbraak, niet haalbaar, gezien de beperkte bezetting van de politie en de daaruit voortvloeiende prioriteiten.

Justitie lijkt niet of nauwelijks bereid om gepakte daders te vervolgen. De mogelijkheden om de schade te verhalen op daders zijn vaak beperkt (de daders zijn vaak 'kale kippen': zwervers en drugsverslaafden), bovendien is de (civielrechtelijke) procedure voor schadeverhaal vrij ingewikkeld.

Voorts is de verzekeraar niet erg te spreken over het feit dat de politie inbraakslachtoffers -bij het opmaken van het proces verbaal- adviseert over de hoogte van de schade en de waarde van het gestolene. Deze 'adviesprijzen' zijn volgens de verzekeraar niet altijd conform aan (vaak hoger dan) de werkelijke schadebedragen. De slachtoffers houden echter vaak vast aan de door de politie genoemde bedragen.

De politie kan zich niet herkennen in het relaas van de verzekeraar. De politie vermeldt alleen wat de aangever zelf opgeeft, men laat zich niet in met 'advisering' over schadebedragen.

Mogelijke verbeteringen:

- de prioriteitstellingen bij politie en justitie kunnen beïnvloed worden door op korte termijn meer gegevens te verzamelen over de omvang van het probleem;
- ook het instellen van een vorm van project-surveillance door de politie wordt pas mogelijk als er meer gegevens op tafel liggen waaruit eventuele patronen te destilleren zijn;
- de politie dient zich te onthouden van advisering aan slachtoffers over de waarde van het gestolene, het opgeven van de hoogte van de schade is de verantwoordelijkheid van de aangever/het slachtoffer;
- justitie zou vaker over moeten gaan tot vervolging van gepakte daders;
- de mogelijkheden voor schadeverhaal zullen beperkt blijven ('kale kip'), wellicht is het wel mogelijk om ten aanzien van de (beperkte) groep jongeren die inbreekt iets te doen in de sfeer van de alternatieve sancties c.q. het zelf herstellen van de aangerichte schade (Buro HALT).

4.4.2 De tuinders zelf

Goede preventie is niet in de laatste plaats een zaak van de tuinders zelf: het gaat uiteindelijk om de bescherming van hun eigen bezittingen.

Uiteraard moeten de kosten van preventie wel in een redelijke verhouding staan tot de waarde van hetgeen men beveiligt.

Tuinders zullen in ieder geval moeten zorgen dat de stevigheid van hun huisjes aan bepaalde minimum-eisen voldoet: deugdelijk materiaalgebruik en deugdelijk hang- en sluitwerk*.

Daarnaast zijn vooral de zogenaamde **organisatorische maatregelen** van belang: preventief gedrag 'kost' niets en kan veel ellende voorkomen.

Dagelijks preventief gedrag:

- 'verdachte' vreemden op het terrein aanspreken en vragen wat zij komen doen;
- bovenlichten e.d. afsluiten bij afwezigheid;
- vervoermiddelen als kruiwagens en fietsen altijd wegbergen.

Preventief gedrag bij langduriger afwezigheid:

- geen waardevolle zaken in of bij de huisjes achterlaten;
- gordijnen, kastdeuren en laden open laten staan zodat van buitenaf te zien is dat er weinig buit in het huisje aanwezig is;
- langduriger afwezigheid melden bij burens of kennissen op het terrein, zodat zij een oogje in het zeil kunnen houden.

Bij het bevorderen van en voorlichten over preventief gedrag van tuinders zijn andere partijen ook betrokken; met name het verenigingsbestuur, de bonden voor volkstuinders en de verzekeraar.

*= Wat betreft de beveiliging van individuele huisjes: voor zover bekend is er op dit moment nog geen betaalbaar alarm voor volkstuinhuisjes (12/24 volt, draadloos) in de handel.

4.4.3 Het verenigingsbestuur en de bonden van volkstuinders

Besturen van volkstuinverenigingen kunnen het preventieve gedrag van tuinders stimuleren door:

- voorlichting te geven over eenvoudige en goedkope preventieve maatregelen (zowel technisch als organisatorisch);
- gedragsregels uit te vaardigen, bijvoorbeeld over zaken die men wel en niet op het terrein mag achterlaten bij langduriger afwezigheid.

Een knelpunt bij het voorschrijven van gedragsregels is dat de privacy van de tuinders niet aangetast mag worden: regels voorschrijven betekent ook enige controle uitoefenen op de naleving van die regels.

Voorts kunnen besturen maatregelen ter beveiliging van het gehele complex (of delen daarvan) nemen:

- het instellen en begeleiden van vrijwillige bewaking (tuinwacht), na overleg met de politie;
- het inhuren van professionele bewaking;
- het plaatsen van hekken;
- het plaatsen van een alarm op de verenigingsgebouwen (NB dit is een door de verzekeraar gestelde eis);
- het (mede) realiseren en beheren van een centrale winteropslag van goederen van tuinders (NB is alleen zinvol als de huisjes volledig ontruimd worden en de opslag zeer goed beveiligd wordt);
- consequent wegbergen van vervoersmaterieel van de vereniging;
- het afsluitbaar maken van de hoofdentree (minstens een slagboom);
- eventueel het afsluitbaar maken van het parkeerterrein bij het complex.

De (lokale en landelijke) **bonden van volkstuinders** kunnen, door de centrale positie die zij innemen, de volgende activiteiten ondernemen:

- Het -in overleg met verenigingen, verzekering en politie- opzetten van een centrale registratie van de criminaliteit op volkstuinen, zodat een beter beeld ontstaat van de omvang van de problematiek, de schadebedragen, patronen in de criminaliteit en dergelijke.
- Het verzorgen en beschikbaar stellen van voorlichtingsmateriaal over eenvoudige criminaliteitspreventieve maatregelen voor verenigingsbesturen en tuinders. Ook het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten behoort tot de mogelijkheden*.
- Het initiëren en coördineren van gezamenlijke initiatieven van meerdere volkstuinen, zoals het gezamenlijk inhuren van professionele bewaking.

*= Wat betreft voorlichting over eenvoudige en betaalbare inbraakpreventie zou een beroep kunnen worden gedaan op de Regionale Bureaus Voorkoming Misdrijven van de politie.

4.4.4 De gemeente

De gemeente heeft -als eigenaar van de grond en beheerder van het openbaar groen op het complex- ook een rol in het geheel. Allereerst is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de paden, beschoeiingen en openbaar groen.

Het eerder geopperde idee om prikkend groen rondom het complex aan te planten is -ook in financiële zin- een zaak van de gemeente. Ook het zorgdragen voor afdoende brede singels om de terreinen is een gemeentenzaak.

Voorts kan de gemeente bijdragen aan het vergroten van de mogelijkheden van tuinders om zelf controle uit te oefenen op hun tuinen, door verenigingen meer vrijheid te geven in het afsluiten van entree's. Zo hebben in Rotterdam besturen de mogelijkheid gekregen om gedurende de winterperiode ook overdag een beperkte toegankelijkheid in te stellen. Minimaal 1 of 2 entree's moeten openblijven.

De afsluiting van de complexen mag immers niet zo ver gaan dat de toegankelijkheid van het gebied voor het publiek in het gedrang komt.

Een laatste factor, waarop de gemeente invloed uit kan oefenen is de mate van het gebruik van het complex terrein door 'externen':

- Soms leggen gemeenten doorgaande langzaamverkeer routes (fiets/ wandelpaden) door complexen heen. Het is de vraag of dat wel verstandig is.
- Overlast door jongeren op de complexen kan in bepaalde gevallen opgelost worden door de jongeren een alternatieve 'rotzooiplek' te geven.

4.4.5 De verzekeraar

De verzekeraar bevordert preventief gedrag van tuinders door:

- het uitvaardigen van richtlijnen voor verzekeringsnemers (individuele tuinders en verenigingsbesturen)*;
- het belonen van preventieve maatregelen door korting op de premie te geven;
- het stellen van eisen aan de bewijslast bij geleden schade (aantoonbare braakschade buitenzijde, aankoopbewijzen overleggen);
- het geven van voorlichting over preventie van diefstal en inbraak.

De gevraagde bewijslast bij schadeclaims is beperkt: men kan van de tuinders niet verwachten dat zij van ieder ditje of datje een aankoopbewijs bewaren. De verzekeraar werkt er wel naar toe dat tuinders meer aandacht gaan besteden aan het aantonen van de schade, bijvoorbeeld door foto's te maken van het interieur van hun huisje.

*= De verzekeraar sluit bepaalde zaken van dekking uit: fietsen en (gedurende de winterperiode) foto/film/video/audio apparatuur.

4.4.6 Vijf partijen: een pat-stelling?

Bij de preventie van criminaliteit op de complexen is een groot aantal partijen betrokken. Een aantal van de hier beschreven maatregelen kan geïnitieerd en/of uitgevoerd worden door meer dan één partij.

Een probleem dat in dergelijke situaties vaak optreedt is, dat de partijen op elkaar gaan zitten wachten: "laten die anderen eerst maar iets ondernemen, want wij hebben al genoeg gedaan (of: genoeg aan ons hoofd)".

Een dergelijke dringende patstelling kan alleen doorbroken worden als alle partijen zich bereid verklaren om rond de tafel te gaan zitten om te bepalen welke bijdrage ieder van hen kan leveren aan het verbeteren van de huidige situatie. Dit betekent ook dat van elk van de partijen verwacht mag worden dat men daadwerkelijk bereid is om een bijdrage te leveren, in financiële zin en/of door het beschikbaar stellen van tijd, informatie, menskracht of andere middelen.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 Criminaliteit op volkstuinen

Samenvattend kunnen we de volgende typering geven van de criminaliteit op volkstuincomplexen.

1. Het overgrote deel van de criminaliteit bestaat uit **inbraak** in huisjes en verenigingsgebouwen.
Vandalisme, eenvoudige diefstal en brandstichting komen **aanmerkelijk** minder voor.
2. De daders werken vermoedelijk vaak in groepen, gezien het feit dat er regelmatig sprake is van een serie-inbraken, waarbij grote hoeveelheden buit worden afgevoerd.
3. De daders zijn niet de echte professionelen, daar is de buit te gering voor. Ook de vrij willekeurige keuze van huisjes wijst niet op een professionele aanpak. Er is met andere woorden, sprake van **gelegenheidscriminaliteit**.
4. Het absoluut aantal inbraken neemt over de laatste jaren toe, maar de stijging van de schade per geval is nog groter. Dit hangt samen met:
 - meer braakschade door beter materiaalgebruik en betere technopreventie;
 - meer waardevolle goederen in de huisjes.

5.2 Mogelijke preventieve maatregelen

Het feit dat we hier te maken lijken te hebben met gelegenheidscriminaliteit opent perspectieven voor preventie door het verminderen van die gelegenheid.

In hoofdstuk 4 is besproken welke maatregelen genomen kunnen worden en welke partijen in principe betrokken zijn bij de preventie van criminaliteit.

Hieronder zetten we de maatregelen nog eens op een rijtje, met daarachter vermeld welke partijen een rol spelen bij het initiëren en/of uitvoeren van die maatregel.

MAATREGEL	BETROKKEN PARTIJEN	KANTTEKENINGEN/ KNELPUNTEN
Type 1: BEPERKEN TOEGANKELIJKHEID COMPLEXEN		
1A Singels rondom het complex	- gemeente (uitvoering en onderhoud)	- minimale breedte: 5 meter - problemen bij dichtvriezen
1B Beveiligen entree's	- verenigingsbestuur (uitvoering) - gemeenten (regeling sluiting)	- hoofdentree: minstens slagboom - 1 entree open: geen doorgaand verkeer
1C Prikkend groen rondom complex	- gemeente (uitvoering/onderhoud) - vereniging (op aanvraag?)	- past in 'tuinsfeer' - goede aanvulling op singels
1D Hekken rondom gehele complex	- vereniging - gemeente	- voor complexen zonder singels - kostbare en niet erg 'mooie' oplossing
1E Veiligheidsventiel (eigen plek jongeren)	- gemeente	- in geval van overlast jongeren
Type 2: VERBETEREN INFORMELE EN FORMELE CONTROLE		
2A Informele controle door tuinders	- tuinders zelf (uitvoeren) - verenigingsbestuur (stimuleren)	- openbaarheid terrein probleem? - vreemdelingenherkenning moeilijker naarmate terrein groter c.q. verenigingsleven minder
2B Informele controle door 'tuinwacht'	- besturen (initieëren/begeleiden) - tuinders (uitvoeren) - politie (vooroverleg)	- continuïteit kan probleem zijn (motivatie) - overleg met politie nodig
2C Formele controle door professionele bewakers	- verenigingsbestuur - bond (coördinator) - politie (overleg)	- continuïteit kan probleem zijn (kosten) - mogelijkheden samenwerking complexen onderzoeken
2D Formele controle door politie	- gemeente (driehoeksoverleg) - politie	- continuïteit groot probleem - projectsurveillance pas haalbaar als er aantoonbare patronen zijn
Type 3: VERMINDEREN BUIT		
3A Verwijderen waardevolle zaken bij afwezigheid	- tuinders zelf (uitvoering) - verenigingsbestuur (stimul./regels) - verzekeraar (verzek.voorwaarden)	- wie controleert?
3B Centrale opslag goederen in winterperiode	- tuinders zelf (uitvoeren) - verenigingsbestuur (beheer opslag) - gemeente	- loods goed beveiligen - beheer sleutel bij bestuur?

> vervolg

MAATREGEL	BETROKKEN PARTIJEN	KANTTEKENINGEN/ KNELPUNTEN
Type 4: VERMINDEREN GEMAK INBRAAK EN AFVOER BUIT		
4A Verstevinging huisjes + organisatorische maatregelen	- tuinders zelf (uitvoering) - ver.besturen (info/advies) - verzekeraar (info/advies + aanmoedigingspremies)	- geen knelpunten?
4B Bemoeilijken afvoer buit	- tuinders zelf (uitvoering) - ver.besturen (uitvoering) - gemeente (toestemming afsluiting)	
Type 5: VERBETEREN SIGNALERING CRIMINALITEIT		
5A Signalering door bewakers	- tuinders/bestuur - of bewakingsdienst	- betrappen op heterdaad zeldzaam - snelle signalering door dagelijkse inspectie huisjes? - snel signaleren betekent niet automatisch dat de politie onderzoek instelt
5B Electronische signalering (alarm)	- tuinders (huisjes) - verenigingsbesturen - verzekeraar (regels/premies) - politie (overleg met besturen)	- alarm voor huisjes nog niet op de markt - stil alarm is prijzig - eerste signaal stil alarm naar beheerder/bewakingsdienst
5C Centrale registratie criminaliteit op complexen	- bonden (uitvoering) - politie (overleg/samenwerken) - ver.besturen (overleg/samenwerken) - verzekeraar (overleg/samenwerken)	- goed actie-instrument - basis voor nemen maatregelen
OVERIGEN		
- Justitie vaker overgaan tot vervolging daders	- OM - gemeente (driehoek) - politie	- niet veel daders worden gepakt
- Verbeteren mogelijkheden schadeverhaal/schadeherstel	- Bureau HALT - bond/verenigingen	- alleen toepasbaar voor beperkte groep daders (jongeren)

BIJLAGE 1

Geïnterviewde organisaties en personen

1. De Rotterdamse Bond Van Volkstuinders (RBVV)

Gesproken met:

- dhr. Pieksma, bureaumedewerker.

Bij de RBVV zijn (medio 1988) 42 Rotterdamse complexen aangesloten. Het betreft grotendeels verblijfstuinen en een kleiner aantal Nutstuinen. Totaal aantal leden: 5200 tuinders, waaronder 4800 à 4900 tuinen met huisjes. De tuinders betalen individueel lidmaatschapsgeld aan de Bond. De Bond heeft twee full-time bureaumedewerkers.

Eén vertegenwoordiger van elke volkstuinvereniging heeft zitting in het hoofdbestuur. Uit het hoofdbestuur wordt door het congres (algemene ledenvergadering) het dagelijks bestuur gekozen. De Bond kent standaardstatuten, de statuten van de verschillende verenigingen mogen niet in tegenspraak zijn met de Bondsstatuten.

De Bond is de hoofdhuurder van de grond en verhuurt de grond.

2. Verzekeringsmaatschappij DELVER

Gesproken met:

- dhr. Götte;

- dhr. Ypenburg.

DELVER verzekert een groot deel van de nuts- en volkstuincomplexen in Nederland.

3. Gemeente Rotterdam, dienst Natuurrecreatie en educatie, sectie Volkstuinen

Gesproken met:

- dhr. P. Appelman, chef sectie volkstuinen;

- dhr. J. Koot, assistent.

De Dienst natuurrecreatie en -educatie was tot voor kort verantwoordelijk voor de nuts- en volkstuinen in de gemeente. Sinds 1 januari 1987 is het functioneel beheer van de complexen gedecentraliseerd naar de (9) deelgemeenten.

Het vaststellen van de huurprijs, de inning van de huurgelden (huur grond) en het onderhoud van het openbaar groen (inclusief paden, sloten, duikers, beschoeiingen) gebeurt nog wel via de centrale gemeente. De Dienst is niet verantwoordelijk voor (het onderhoud van) de hekken en de verenigingsgebouwen, dat is een zaak van de vereniging zelf.

4. Besturen van de onderzochte complexen

Elk volkstuincomplex is een vereniging met een eigen bestuur.

Volkstuinvereniging De Beukhoeve

Gesproken met:

- Mw. Snijder (secretaris bestuur)
- Dhr. Scheefers (tweede secretaris bestuur)
- Dhr. de Waard (penningmeester bestuur)

Volkstuinvereniging Streven naar Verbetering

Gesproken met:

- Dhr. Floor (initiatiefnemer tuinwacht)
- Dhr. van Dijk (tweede voorzitter bestuur)

5. Gemeentepolitie Rotterdam

Gesproken met:

- Dhr. Reints (chef Uitvoerende dienst van district 7)
- Dhr. Biesbroek (ploegschef surveillance district 7)

Beiden zijn verbonden aan politiebureau Slinge.

In district 7 bevinden zich 6 volkstuincomplexen, waaronder het complex 'de Beukhoeve'.

Dhr. Reints is tevens projectleider van het vandalisme-project in district 7 en is betrokken geweest bij het overleg over de problematiek van de volkstuinen (1987), waaraan de Rotterdamse Bond van Volkstuinders, de politie, de gemeente en Bureau HALT deelnamen. Naar aanleiding van dit overleg is besloten om het onderzoek, waarover hier gerapporteerd wordt, in te stellen. Bureau Slinge is naar aanleiding van het overleg overgegaan tot het apart bijhouden van aangiften van inbraken in volkstuinhuisjes in het district.